

Proiectul Platformei Electorale a Partidului Umanist din Moldova pentru alegerile parlamentare anticipate 2010

CU ÎNCREDERE ÎN NEAMUL DE BUNĂ CREDINȚĂ VOM FACE ORDINE ÎN STAT

I. Domeniul civic și moral-spiritual

1.1. ÎNCREDERE POPORULUI

O guvernare poate fi cu adevărat eficientă numai atunci, când are încredere în popor. Clasa politică care a guvernat țara timp de două decenii n-a dorit să țină cont de această condiție. Cetățenii erau înșelați la alegeri cu tot soiul de promisiuni, iar a doua zi după scrutin aleșii poporului uitau de problemele celor care i-au votat.

Nedorința liderilor politici de a ține cont de opinia poporului s-a manifestat din plin și în cazul cu blocarea inițiativei membrului corespondent al Academiei de Științe din Moldova, Valeriu Pasat, privind desfășurarea unui referendum republican pentru adoptarea Legii despre introducerea disciplinei "Bazele Ortodoxiei" în învățământul pre-universitar din Republica Moldova. S-a văzut clar: elitele naționale nu au încredere în propriul popor și îl privesc doar ca pe un "furnizor de voturi", iar opinia poporului nu-i interesează.

Umaniștii creștini vor curma această practică vicioasă. **Partidul Umanist din Moldova (PUM) va consulta opinia poporului de fiecare dată când va apărea necesitatea de adoptare a unei decizii importante pentru neamul și țara noastră.**

La fel vom proceda și cu cele mai importante documente de partid. Începând cu prezenta platformă electorală, vom veni la cetățeni nu cu documente deja finalizate, ci cu proiecte. Spre deosebire de alte formațiuni politice, PUM solicită opinia cetățenilor vizavi de tezele din proiectul Platformei și toate recomandările și propunerile concrete se vor regăsi în completările operate la acest proiect de ofertă electorală. Ulterior, propunerile de valoare și ideile noi vor fi incluse în programul de guvernare al umaniștilor creștini.

Noi vom conlucra cu poporul, deoarece avem încredere în popor.

1.2. SIMFONIA PUTERILOR

Venind în Parlament, umaniștii creștini vor insista asupra desfășurării referendumului republican legislativ privind introducerea disciplinei "Bazele Ortodoxiei" în învățământul pre-universitar din Republica Moldova. Declarăm din start că vom face coaliție doar cu fracțiunile parlamentare care vor accepta atât ideea acestui referendum, cât și proiectul de Lege elaborat de noi.

Colaborarea cu Biserica Ortodoxă nu se va limita doar la acest proiect. Suntem un popor formarea căruia a fost determinată de religia creștin-ortodoxă. Credința ortodoxă, reprezentându-ne particularitățile identitar-istorice și moral-culturale fundamentale, ne-a asigurat dăinuirea de-a lungul istoriei. Pornind de la acest adevăr, avem datoria să readucem **Biserica** la locul pe care l-a avut tradițional în societatea moldovenească - locul de **putere morală supremă**.

Blocajul pentru "Bazele Ortodoxiei" a demonstrat un lucru grav: elitele noastre nu au încredere doar în popor, ci și în Biserica Ortodoxă - instituție cu cea mai mare autoritate în rândul populației. Politicienii moldavi atât cei din Partidul Comuniștilor din Republica Moldova (PRCM), cât și cei din Alianța pentru Integrare Europeană (AIE) privesc Biserica doar ca pe un eventual susținător în campaniile electorale însă, sub nici o formă, nu doresc să audă vocea Bisericii, să țină cont de poziția ei.

PUM consideră această stare de lucruri totalmente deplasată și anormală.

Ținând cont de conceptul modern despre cele trei puteri - legislativă, executivă și judecătorească, precum și de existența factorului mass-media, așa numita "puterea a patra", umaniștii creștini pledează pentru completarea acestui "șir al puterilor" cu puterea a cincia - Biserica Ortodoxă.

PUM va propune încheierea unui Acord Constituțional dintre Stat și Biserică, după modelul Acordului Constituțional dintre Statul Georgian și Biserica Ortodoxă Georgiană, încheiat în anul 2002.

Adoptarea Acordului dintre Statul Moldovenesc și Biserica Ortodoxă se va efectua prin votul majorității cetățenilor Republicii Moldova în cadrul unui referendum constituțional.

De asemenea, umaniștii creștini vor elabora și promova un set de acte legislative prin care să fie asigurate clerului moldovenesc aceleași drepturi la protecția socială, inclusiv dreptul la pensie de la stat, la poliță de asigurare medicală, de care beneficiază celelalte categorii de populație.

Colaborarea cu Biserica Ortodoxă se va desfășura în toate domeniile de interes public, urmărindu-se un scop bine determinat: **însănătoșirea morală a societății, o condiție de bază pentru minimizarea fenomenelor sociale nocive cum sunt criminalitatea, corupția, desfrâul etc.**

Frica de puterea a cincia, nedorința de a accepta participarea ei la viața publică, manifestate de către reprezentanții celor patru puteri prin blocarea referendumului pro - "Bazele Ortodoxiei", vor fi înlocuite cu fenomenul determinat de umaniștii creștini ca "simfonie a puterilor".

Aceasta este temelia morală a crezului nostru politic, pe care dorim să-l transpunem în viața socială.

II. Domeniul politicii interne

2.1. ORDINE ÎN STRUCTURILE DE VÂRF ALE PUTERII

O vorbă din popor spune că peștele de la cap se strică. Putem afirma că în Statul Moldovenesc lucrurile merg prost deoarece, timp de aproape 20 de ani de independență și până în prezent, n-a fost clarificat și pus la punct raportul de împuterniciri dintre instituția prezidențială și cea a primului ministru.

În rezultat, nici unul din cei trei președinți ai Republicii Moldova nu s-a limitat strict la împuternicirile prescrise de Constituție, fiecare încercând - direct sau indirect, folosind metode autoritare, să își atribuie prerogative suplimentare în administrarea treburilor statului.

Pentru a pune capăt haosului în structurile de vârf ale puterii, care a căpătat o amploare și mai mare în perioada de guvernare a AIE, transformând interimatul funcției prezidențiale într-un

factor de destabilizare și înrăutățire a relațiilor moldo-ruse, PUM va insista asupra următoarei repartizări a responsabilităților între șeful statului și primul ministru:

În calitate de garant al securității naționale și comandant suprem, **șeful statului trebuie să coordoneze activitatea ministerelor de forță și a ministerului relațiilor externe**. De asemenea, președintele Republicii Moldova **trebuie să coordoneze activitatea de combatere a corupției în structurile de stat**.

În calitate de șef al cabinetului de miniștri, care trebuie să fie format din cel mult zece ministere, **primul ministru trebuie să coordoneze politicile economice ale statului și de protecție socială a populației, să asigure dezvoltarea și buna funcționare a infrastructurii, promovarea învățământului, științei, culturii**.

Ambii demnitari - și șeful statului, și primul ministru - vor prezenta anual parlamentului rapoarte despre rezultatele activității în domeniile de responsabilitate. Majoritatea parlamentară va putea exprima vot de neîncredere unui, sau altui ministru, care va fi obligat să demisioneze. În locul ministrului demis, primul ministru va propune o altă candidatură.

În cazul ministerelor de forță și celui de relații externe, inițial candidaturile vor fi desemnate de șeful statului, primul ministru doar le va accepta pentru a le propune spre aprobare Parlamentului.

Fiind ales prin votul direct al poporului, Președintele Republicii Moldova, în cazul în care va fi membru al unui partid, după depunerea jurământului își va suspenda apartenența politică.

Umaniștii creștini pledează pentru implementarea în mod de urgență a acestui mecanism în viața politică din Moldova. Oamenii trebuie să știe cine și de ce este responsabil, în caz contrar, haosul va continua să domine.

2.2. TRAGEREA LA RĂSPUNDERE PENALĂ A CELOR CARE AU DISTRUS SIMBOLURILE STATULUI MOLDOVENESC

La 7 aprilie 2009 în centrul Chișinăului au fost săvârșite crime grave împotriva Statului Republica Moldova. Au fost distruse sediile președinției și parlamentului. Mai mult, parlamentul a fost incendiat, au ars un șir de documente de importanță majoră pentru stat, printre care și textul original al Declarației de Independență a Republicii Moldova.

Nici în perioada de cinci luni imediat următoare, în care în fruntea Procuraturii Generale se afla reprezentantul PCR, nici timp de un an de zile, după venirea în această funcție a reprezentantului AIE, persoanele care au organizat și au executat aceste crime nu au fost trase la răspundere.

De asemenea, până în prezent organul de anchetă n-a elucidat circumstanțele legate de presupusele falsificări ale alegerilor parlamentare din 5 aprilie 2009.

Umaniștii creștini reamintesc că anume afirmațiile liderilor formațiunilor care se aflau atunci în opoziție, despre comiterea de către guvernarea comunistă a unor falsificări în masă, au provocat acțiunile de protest care s-au soldat cu comiterea crimelor menționate.

Faptul că ancheta practic este sabotată, iar întreaga vină a fost în final atribuită poliției, clasa politică ieșind (a câta oară!) basma curată din toată această istorie murdară, trezește revoltă și indignare.

PUM promite că, în scurt timp după venirea sa la putere, va asigura finisarea anchetei și tragerea la răspundere penală atât a organizatorilor, cât și a principalilor executori ai acestor crime.

Umaniștii creștini dispun de cadre competente, cu o înaltă pregătire profesională, care sunt capabili să investigheze și să elucideze evenimentele în cauză pentru a diferi justiției infractorii.

Umaniștii creștini dispun de voința politică necesară pentru a spăla "rușinea națională" din 5-7 aprilie 2009 de pe obrazul statului și al societății moldovenești.

2.3. ORDINE ÎN ACTIVITATEA MINISTERELOR ȘI INSTITUȚIILOR PUTERII CENTRALE

Coalițiile de guvernare constituie o practică răspândită în statele democratice. Din păcate, în Republica Moldova fiecare coaliție este transformată de actorii politici într-o caricatură. În rezultat, în ochii populației este discreditat atât principiul coalizării politice, cât și instituțiile statului moldovenesc în ansamblu.

Trebuie pus capăt practicii vicioase de înlocuire a angajaților aparatului ministerului, până la ultima derdicătoare, cu reprezentanții partidului politic căruia i-a revenit conducerea ministerului în rezultatul partajării portofoliilor.

Umaniștii creștini propun efectuarea în regim de urgență a reformei aparatului puterii centrale în vederea eficientizării lui.

Fiecare ministru va avea dreptul să aducă cu el și să angajeze în minister de la cinci până la zece experți, în dependență de numărul ramurilor de subordonare ce revin ministerului. Acești experți vor ocupa funcțiile de consilieri politici (ajutori) ai ministrului. Întruchipând realizarea principiului responsabilității politice în activitatea ministerului, ei vor părăsi activitatea în aparat odată cu plecarea ministrului.

În rest, ministerele și celelalte instituții ale puterii centrale vor fi depolitizate.

Funcțiile de vice-miniștri vor fi lichidate, în fiecare minister instituindu-se funcția de secretar de stat, care va dirija cu activitatea funcționarilor cu angajare permanentă în aparat. Această categorie de funcționari publici va fi angajată doar prin concurs și, odată la cinci ani, supusă atestării profesionale.

Atât secretarii de stat, cât și funcționarii publici din subordinea lor nu vor avea dreptul să adere la partide politice.

Același principiu de separare strictă a angajaților pe criterii politice, de cei angajați pe criterii profesionale, va fi valabil și pentru aparatele administrației publice locale.

PUM va propune modificări a legislației cu privire la serviciul public, astfel ca avansarea în rang și majorarea salariului funcționarului public să depindă de rezultatele atestării profesionale.

De asemenea, funcționarul public va beneficia de un grad sporit de protecție socială, inclusiv la pensionare.

Scopul nostru este ca fiecare cetățean care dorește să fe angajat în cadrul serviciului public din Republica Moldova să se subordoneze exclusiv cerințelor legislației și nu intereselor, sau

cerințelor de moment, cum se întâmplă în prezent de fiecare dată când la conducerea ministerului vine o persoană nouă.

2.4. COMBATAREA REALĂ A CORUPȚIEI, LICHIDAREA SCHEMELOR MAFIOTE, ANIHILAREA INFLUIENȚEI OLIGARHILOR

Atât guvernarea comunistă, cât și cea a AIE s-au ocupat doar cu mimarea combaterii corupției. Timp de opt ani, cât la putere s-a aflat PRCM, nimeni din cei afiliați guvernării n-a fost tras la răspundere. Locul grupărilor criminale din primul deceniu de independență a fost, prin concursul direct al demnitarilor statului, ocupat de scheme frauduloase de spălare a banilor, de contrabandă și evaziuni fiscale în proporții deosebit de mari.

Datorită concreșterii politicii de tip autoritar cu sfera businessului și monopolizării unor domenii ale acestuia, s-a creat și consolidat capitalul de tip oligarhic. Din cauza incapacității și ineficienței AIE, interesele acestui capital continue să influențeze politica statului și după plecarea comuniștilor de la putere.

Ideea unui organ de stat unic, cu funcții monopoliste în combaterea corupției, n-a dat rezultate satisfăcătoare. Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC) s-a transformat într-un instrument de "dat la bot" și de răfuială cu oponenții puterii atât cei politici, cât și cu oamenii de afaceri neafiliați puterii.

În loc să lichideze CCCEC, după cum a promis, AIE l-a subordonat propriilor interese politice. În schimbul combaterii corupției s-a lansat o paradă rușinoasă de "dezvăluiri senzaționale" și "demascări ale capilor mafiei" însă, fără tragerea la răspundere penală a persoanelor vizate de toate aceste dezvăluiri-demascări. Astfel, combaterea corupției a fost transformată într-un circ politic, iar schemele economice frauduloase, de pe urma cărora bugetul de stat suportă pierderi de sute milioane lei, continuă să deservească interesele celor aflați la guvernare.

Pentru a schimba radical situația în acest domeniu de importanță vitală pentru securitatea națională PUM propune:

- lichidarea CCCEC;
- crearea Poliției Fiscale și a Serviciului de Investigații Financiare cu încadrarea în statele ei a unei părți din colaboratorii CCCEC;
- încadrarea colaboratorilor CCCEC, rămași în statele Serviciului de Informații și Securitate, cu concretizarea concomitentă a împuternicirilor SIS, în domeniul respectiv;
- crearea pe lângă Președintele Republicii Moldova a unui Consiliu Coordonator Anticorupție (CCA) care, activând sub președinția nemijlocită a șefului statului, nu doar va asigura o concurență sănătoasă între structurile abilitate să combată acest flagel, ci va avea grijă ca toate dosarele intentate să ajungă de la organele procuraturii în justiție.

CCA va acumula și va da publicității informația despre veniturile și averile deputaților, miniștrilor și altor funcționari de rang înalt, în primul rând, în baza verificării minuțioase a datelor din declarațiile de venit ale tuturor persoanelor vizate.

De asemenea, CCA va monitoriza atent activitatea persoanelor cu venituri mari și deosebit de mari, monitorizând ca să nu fie exercitată influență asupra politicii organelor de stat.

Pe de altă parte, orice afacere sau orice avere obținute legal, indiferent de proporții, vor fi protejate de atacuri gen "reider" din partea structurilor de forță.

III. Politica economică și de protecție socială a statului

3.1. PRIORITATE SECTORULUI REAL AL ECONOMIEI NAȚIONALE

Tranziția la economia de piață fără un scop final bine determinat - ce stat sub aspect social și economic dorim să creăm - a plasat societatea într-o situație de haos. Ramurile care reprezentau structura tradițională a Produsului Intern Brut (PIB) al țării - industria alimentară, industria tutunului, zahărului, viticultura și vinificația etc., - se află în criză, unele sunt pe cale de dispariție. Obstacolele interne în calea creșterii economice țin de sfera de activitate și responsabilitate a Guvernului.

Modificarea structurii PIB-ului în mare măsură ține de stabilirea ramurilor prioritare în dezvoltarea economică a țării.

Pentru redresarea situației în sectorul real al economiei naționale PUM consideră necesare următoarele acțiuni:

3.1.1. Determinarea ramurilor prioritare în dezvoltarea economiei naționale, pornind de la criteriile:

- ponderea în PIB;
- crearea noilor locuri de muncă;
- contribuția la formarea bugetului public.

3.1.2. Analiza și stabilirea noilor relații dintre producătorii agricoli, industria alimentară, industria prelucrătoare, pe de o parte, și statul, de altă parte. Este necesară o nouă politică a statului în ramura dată care ar transforma agricultura în principalul furnizor de produse alimentare atât pentru piața internă, cât și pentru export.

3.1.3. Contribuția statului la formarea unui sistem de producere, achiziție și comercializare a producției agricole.

3.1.4. Analiza stării actuale a businessului mic și mijlociu în scopul creării unui sistem stimulatoriu.

3.1.5. Adoptarea unui program de stat de dezvoltare a sectorului energetic în scopul asigurării securității energetice a țării.

3.1.6. Trecerea de la o economie agrară la o economie modernă.

3.2. DESCENTRALIZAREA PUTERII

Reforma teritorial-administrativă în Republica Moldova a decurs controversat, fragmentar, fără a da rezultatul scontat. La acest capitol PUM propune:

3.2.1. Descentralizarea puterii economico-financiare în scopul sporii drepturilor și responsabilităților administrației publice locale pentru dezvoltarea economică a teritoriilor și formarea bugetelor locale.

3.2.2. Descentralizarea puterii administrative și fiscale în scopul mai bune prestări a serviciilor sociale și eficientizării activității economice în teritoriu.

3.3. REVIZUIREA POLITICII FISCALE ÎN SCOPUL ASIGURĂRII ECHITĂȚII SOCIALE

Pe parcursul perioadei precedente povara fiscală a fost pusă pe umerii consumatorului. Despre aceasta vorbește ponderea excesivă a impozitelor pe consum (indirecte) în veniturile bugetului.

Pentru redresarea situației este necesară elaborarea unei politici fiscale care ar prevedea o creștere a ponderii impozitelor directe (pe profit, pe venit, pe proprietate), astfel ca participarea membrilor societății la formarea bugetului public să fie în funcție de starea lor material-financiară.

Reintroducerea impozitului pe profit pentru persoanele juridice (impozitului corporativ).

Problema deficitului bugetar, în condițiile actuale, cere stabilirea unor surse noi de venit în buget, precum și optimizarea cheltuielilor.

3.4. DEZVOLTAREA SISTEMULUI DE OCROTIRE A SĂNĂTĂȚII CU RESPECTAREA CARACTERULUI SOCIAL AL RAMURII

Perfecționarea sistemului de asigurare medicală obligatorie care ar avea ca scop lărgirea pachetului de servicii medicale, acordate în cadrul programului unitar de asistență medicală obligatorie.

Eficientizarea utilizării mijloacelor fondului de asigurări medicale.

3.5. ELABORAREA ȘI REALIZAREA PROGRAMELOR DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ DESTINATE PĂTURILOR VULNERABILE ALE POPULAȚIEI.

3.6. PERFEȚIONAREA SISTEMULUI DE PENSII

Separarea asistenței sociale de asigurarea socială este apreciată pozitiv. Însă sistemul elaborat nu asigură un nivel decent al pensiei pentru acoperirea minimumului de existență. Fondul Social nu face față plăților obligatorii și este nevoit să recurgă la alocații din bugetul de stat. Agravarea situației demografice, îmbătrânirea populației sporesc presiunile asupra Fondului Social.

Pentru depășirea situației existente vor fi examinate actele normative în vigoare, în scopul înaintării propunerilor de modificare și completare pentru perfecționarea sistemului de pensionare.

Vom susține adoptarea unei politici de acordare a asistenței sociale echitabile din punct de vedere social și eficientă din punct de vedere economic, cât și stabilirea unei relații adecvate între mărimea contribuțiilor sociale și mărimea pensiei.

3.7. REMUNERAREA FORȚEI DE MUNCĂ. SALARIZAREA

Salariul mediu în Moldova rămâne cu mult inferior celui din țările vecine, iar salariile din sectoarele importante pentru economie, cum ar fi învățământul și sănătatea, rămân mai mici în comparație cu salariul mediu pe economie. Fapt ce duce la migrația specialiștilor din ramurile date, împiedicând, ca urmare, dezvoltarea economică și socială a țării.

Migrația de la factorul "evadării din sărăcie" sa transformat în o trăsătură specifică vieții cetățenilor Republicii Moldova, un element al imaginii țării noastre peste hotare. În ultimii ani, o contribuție considerabilă la dezvoltarea economică a țării au avut-o remitențele.

Pentru redresarea situației la compartimentul dat, Partidul Umanist din Moldova consideră necesar:

- ajustarea Strategiei Naționale cu privire la politicile de ocupare a forței de muncă pentru următorii 10-15 ani, pentru a asigura o legătură eficientă cu prioritățile de dezvoltare a țării;
- ajustarea sistemului de învățământ din Republica Moldova în vederea creării pe piața muncii a unui echilibru între cererea și oferta de forță de muncă;
- elaborarea, adoptarea și implementarea Planului de acțiuni pentru susținerea revenirii în țară a emigranților;
- elaborarea măsurilor, inclusiv majorarea salariilor în sfera bugetară, care ar permite creșterea calității serviciilor publice (învățământul, asistența medicală, protecția socială, administrația publică).

3.8. ELABORAREA ȘI ADOPTAREA UNUI PROGRAM DE DEZVOLTARE A ASIGURĂRILOR

Promovarea sectorului de asigurări cu ajutorul societăților și companiilor private prin popularizarea serviciilor de asigurări și sporirea gradului de încredere a populației.

Elaborarea și adoptarea unui program de dezvoltare a pieței de asigurări.

IV. Domeniul politicii externe

4.1. REINTEGRAREA, ÎN DOUĂ ETAPE, ÎN SPAȚIUL ESTIC - PRIORITATE A POLITICII EXTERNE

4.1.1. Prima etapă presupune reintegrarea economică.

Suntem pentru aderarea Moldovei la Uniunea Vamală Belarusi-Kazahstan-Rusia, ne vom sincroniza acțiunile în această direcție cu Ucraina. Ținând cont de experiența Europei occidentale de creare a Pieței Comune, vom elabora - de comun acord cu Rusia, Ucraina, Belarusi, alte state-parteneri - politici de creare a unui spațiu economic unic.

4.1.2. Etapa a doua va consta în integrarea politică.

Împreună cu aliații din alte țări CSI vom promova ideea creării unei uniuni politice a statelor noastre - după exemplul și cu aplicarea experienței și a principiilor Uniunii Europene.

Va fi constituit un mecanism interstatal de coordonare a eforturilor în această direcție. Va fi creată o mișcare internațională de masă, care să sprijine realizarea ideii pe teritoriul țărilor respective.

4.2. CONSOLIDAREA ȘI DIVERSIFICAREA PARTENERIATULUI STRATEGIC CU FEDERAȚIA RUSĂ

Începând cu anul 2004, relațiile dintre Republica Moldova și Federația Rusă s-au înrăutățit constant. Această tendință a avut impact negativ asupra exportului de produse agricole și mărfuri

moldovenești pe piața rusească, culminând cu așa-numita criză a vinului din 2006. Nici fosta guvernare a PCR, nici actuala a AIE n-au fost în stare să schimbe situația în relațiile moldo-ruse, ele aflându-se în ultimii ani fie în stagnare, fie din nou înrăutățindu-se. Liderii politici de la Chișinău foloseau vizitele la Moscova și întâlnirile cu reprezentanții conducerii Federației Ruse exclusiv în scopuri electorale, iar declarațiile despre parteneriatul strategic cu Rusia rămăneau doar vorbe goale.

Partidul Umanist din Moldova consideră relațiile cu Federația Rusă drept o prioritate a politicii externe a Republicii Moldova. Acest considerent se bazează nu doar pe necesitatea menținerii unor bune relații în economie, pe orientarea noastră tradițională spre piața rusească sau pe dependența de resursele energetice rusești. Rusia rămâne a fi un factor-cheie în procesul de soluționare a conflictului transnistrean, neglijarea căruia nu va permite reintegrarea teritorială a Moldovei. În afară de aceasta, există factorul unității spirituale între poporul rus și poporul moldovenesc, axat pe aceeași credință creștin-ortodoxă și condiționat de apartenența la aceeași Biserică Ortodoxă.

În asemenea circumstanțe Chișinăul are obligația să promoveze constant o politică de sporire a încrederii dintre ambele părți. Din acest punct de vedere nu are rost să propui doar proiecte economice, incoerente și fără interes pentru partea rusă, cum s-a procedat în anii precedenți. Umaniștii creștini vor elabora și vor înainta spre realizare un șir de proiecte umanitare comune în cele mai diverse sfere, cum ar fi învățământul, știința și inovațiile, cultura etc.

4.3. CONSOLIDAREA RELAȚIILOR DE BUNĂ VECINĂTATE CU ROMÂNIA ȘI UCRAINA

În douăzeci de ani de suveranitate guvernările din Republica Moldova n-au fost capabile să promoveze politici care ar asigura întreținerea unor relații temeinice și reciproc avantajoase cu statele vecine. Mai mult, până în prezent în relațiile bilaterale atât cu România, cât și cu Ucraina există probleme nesoluționate, menținerea cărora pe ordinea de zi se datorează, în mare parte, inconsistenței și neprofesionalismului diplomației moldovenești.

Guvernarea comunistă a ratat lamentabil șansa încheierii tratatului de bază dintre Republica Moldova și România în perioada în care țara vecină era în negocieri cu Bruxellesul privind aderarea la Uniunea Europeană. O asemenea șansă a fost din plin valorificată de Kiev, obținând semnarea documentelor bilaterale de bază cu Bucureștiul. Când privește cadrul general al relațiilor moldo-române, în toată perioada de independență Chișinăul, oscilând între declarațiile de "dragoste frățească" și învinuirile în "expansionism imperial", așa și n-a reușit stabilirea priorităților în raporturile cu Bucureștiul. Chiar și în sfera umanitară, unde relațiile ar putea fi favorizate de identitatea lingvistică și spiritual-culturală, de perioadele comune din trecutul istoric, partea moldovenească n-a știut să valorifice potențialul relațiilor moldo-române.

Deși fără oscilații spectaculoase, însă tot atât de inefficientă, s-a dovedit a fi politica Republicii Moldova în raport cu Ucraina. Până în prezent există o listă întreagă de probleme nesoluționate - privind delimitarea frontierelor, proprietate, trafic transfrontalier etc. Probleme care periodic reapar pe agenda relațiilor moldo-ucrainene, însă, nici una dintre ele n-a fost rezolvată definitiv.

Partidul Umanist din Moldova consideră că în relațiile cu statele vecine trebuie să domine pragmatismul și o viziune clară a intereselor reciproce. Conducerea politică de la Chișinău trebuie să-și formuleze un șir de priorități atât în relațiile cu Bucureștiul, cât și cu Kievul care, ulterior, să devină sarcini concrete în agenda de lucru a diplomației moldovenești.

4.4. DEZVOLTAREA PARTENERIATULUI STRATEGIC CU UNIUNEA EUROPEANĂ

Deoarece este evident că extinderea Uniunii Europene (UE) spre Est practic s-a încheiat, politica Republicii Moldova în relațiile cu această comunitate de state trebuie să se concentreze asupra valorificării potențialului Parteneriatului Estic.

Partidul Umanist din Moldova este de părerea că pentru valorificarea parteneriatului strategic cu UE sunt necesare:

- elaborarea și adoptarea unor programe de comerț asimetric cu UE;
- obținerea dreptului de liberă circulație a cetățenilor Republicii Moldova în UE;
- asigurarea accesului liber al mărfurilor moldovenești competitive pe piața europeană.

Partidul Umanist va veni în Parlament pentru a transpune în viață aceste oferte electorale și a restabili încrederea în popor, ordinea și valorile creștin-ortodoxe tradiționale ale acestui neam.